

Remissyttrande

Datum 2023-08-25
Vårt Dnr 2023/489
Ert Dnr 3295/2022

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Boverkets förslag till föreskrifter om krav på tomter m.m.

Allmänna råd med hänvisningar till mått och standarder tas bort

De föreslagna föreskrifterna syftar bland annat till att obebyggda tomter som ska bebyggas så att risken för olycksfall ska begränsas. Ett problem med de nuvarande föreskrifterna uppges vara att de innehåller icke bindande allmänna råd som i praktiken blivit normerande. Genom att ta bort de allmänna råden med dess hänvisningar vill man öka möjligheten till alternativa lösningar.

Konsumentverket ser dock risker för konsumentsäkerheten om utformningen av reglerna ändras så att upplysningar om mått och standardkrav inte kommer att finnas i föreskrifterna som de gjort tidigare. De allmänna råden anger många fall lämpliga mått och har hänvisningar till säkerhetsstandarder för produkter som ger exempel på lösningar hur föreskriftens krav kan uppfyllas. Borttagandet av nämnda upplysningar riskerar i realiteten att inte medföra någon regelförenkling eftersom i princip samma regler ska gälla även efter de nya föreskrifterna trätt i kraft. Förslaget ändrar inte reglerna men gör det svårare för företagen att hitta dem.

När hänvisningar till mått och specifika standarder saknas i föreskrifterna måste det ansvariga företaget självt undersöka vilka krav som gäller och finna till exempel relevanta standarder. Detta torde innebära ett visst merarbete, särskilt för små företag. Risken finns också att ett ansvarigt företag på grund av kunskapsbrist överhuvudtaget inte förstår att det finns tillämpliga mått/standarder och i sådana fall riskeras i förlängningen att personsäkerheten försämras i exempelvis på lekplatser vid bostäder, förskolor och skolgårdar.

I andra fall finns det inte framtagna standardkrav att följa. Där kan upplysningar om säkerheten i de allmänna råden fylla en viktig funktion. Ett bra exempel är det allmänna rådet i anslutning till BBR 8:951 "Fasta bassänger avsedda för bad eller simning" för som ger exempel på anordningar till skydd mot drunkning. Konsumentverket anser det olyckligt om de allmänna råden avseende konsumentsäkerheten tas bort.

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post/webbadress	Bankgiro	Org.nr
Box 48 651 02 Karlstad	Tage Erlandergratan 8A	0771-42 33 00	konsumentverket@konsumentverket.se www.konsumentverket.se	5050-2806	202100-2064

Enligt lekredskapsstandarderna ska alla lekplatser besiktigas innan de tas i bruk. Besiktning minskar risken för att felaktigt konstruerad utrustning installeras eller att säkerhetsrisker uppstår på grund av felaktig montering eller placering. Besiktning ska utföras mot säkerhetskrav gällande mått i tex öppningar, höjder och avstånd och egenskaper hos material i utrustning och underlag som är kopplade till krav på säkra varor enligt produktsäkerhetslagen (2004:451).

Som stöd för kontroll av kraven finns i Sverige certifierade besiktningsmän som utför besiktningar mot krav i säkerhetsstandarder vilka tagits fram av den europeiska standardiseringsorganisationen CEN för att specifikt motsvara säkerhetskraven på den inre marknaden. Det vore olyckligt om byggherrar upplever att de själva ska göra en bedömning om vad som ska anses vara en säker lekplats. Tillämpningen av standarder är frivillig och tillverkarna kan alltid tillämpa andra tekniska specifikationer för att uppfylla kraven på säkerhet, men denne har då ansvaret för att visa att dessa tekniska specifikationer överensstämmer med de säkerhetskraven.

Konsumentverkets erfarenhet är att kunskapen om barnsäkerhet är låg hos många näringsidkare och att det inte är självklart att de tar hjälp av rätt kompetens vid projektering eller planering. Att inte ge byggherrarna ledning vid deras riskvärdering av säkerhetsnivån kan leda till ökat antal personskador vilket i förlängningen även medför ökade samhällskostnader.

Definitioner

Barn definieras i förslaget 1 kap. 5 § som ”personer i förskoleåldern”. Detta innebär alltså att bestämmelsen inte omfattar alla barn. I författningskommentaren s. 83 förtydligas att med barn i förskoleåldern avses barn under 6 år, dvs 72 månader.

Konsumentverket ser problem med Boverkets nya definition av barn i författningen som personer i förskoleåldern. Definitionen avviker från FN:s konvention för barns rättigheter, som genomförts som svensk lag (2018:1197). I konventionens första artikel definieras som varje människa under 18 års ålder, om inte barnet blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller för barnet. Barn upp till 18 år är enligt konventionen på grund av sin fysiska och psykiska omognad i behov av särskilt skydd. Med definitionen av barn som personer i förskoleåldern kommer barn mellan 6 och 17 år inte att omfattas av skyddet i de föreslagna reglerna.

I Boverkets förslag står det exempelvis att barn inte ska kunna öppna brunnsluckor. Om den nya definitionen av barn innebär att det får vara möjligt att barn från 6 års ålder kan klara att öppna tex luckor, galler, trallar eller liknande bedömer Konsumentverket att det kommer att leda till en ökning av allvarliga olyckor och dödsfall.

Vårt Dnr 3 (3)3
2023/498 (3)

Ert Dnr
3295/2022

Om inte barn över 5 år omfattas av sådana krav på skydd mot olyckor kommer det enligt Konsumentverket att få allvarliga konsekvenser.

Enligt den skadestatistik från lekplatser, förskole- och skolgårdar och tomter som under många år tagits fram via IDB (Injury Data Base) är de barn som skadas oftast på lekplatser barn över 5 år. Barn över 5 år är oftare ute utan tillsyn från vuxna vilket innebär större risker.

Detta yttrande har sammanställts av utredaren Anna Strandberg.

I handläggningen har också utredaren Maria Holmberg samt juristen Åsa Persson deltagit.

.....
Anna Strandberg